

Tilsynsrapport for: Lillebo

Dato for observationerne:	Anmeldt den 25-10-2022, uanmeldt morgen den 13-10-2022, uanmeldt eftermiddag den 11-10-2022
Dato for dialogsamtalet:	25-10-2022
Deltagere i dialogsamtalet:	Özgü Mine Bas (leder), Cecilie Lykke Grønlund (pædagog i børnehaven), Gent Grinvalds (Forældrerepræsentant), Jane Leni Nielsen (pædagog i vuggestuen og teamkoordinator), Michael Garset-Borg (forældrerepræsentant), Malene Holst Klarskov (pædagogisk konsulent), Katrine Kingo Ladegaard (pædagogisk konsulent),
Fakta om dagtilbuddets opbygning (antal stuer, bygninger og lignende)	

Opsamling på det pædagogiske tilsyn

Udviklingspunkter (opfølgning ved næste tilsyn):
Hvordan kan Lillebo undersøge betydningen af brugen af kælenavne for inklusion og eksklusion i Lillebo, herunder børnenes mulighed for selv at vælge kælenavne til og fra uanset alder?
Hvordan kan Lillebo fortsætte drøftelsen af, hvordan legepladsen understøtter den integrerede tankegang?
De tilsynsførendes kommentarer
Center for Dagtilbud & Skoler vurderer på baggrund af observationerne og den faglige dialog, at Lillebo uden yderligere vejledning kan arbejde med udviklingspunkterne frem til næste ordinære tilsyn.

Anvisninger	Opfølgning:
De tilsynsførendes kommentarer	
Det pædagogiske tilsyn gav ikke anledning til anvisninger.	

Anvendes under særlige omstændigheder:

Instruks – skærpet tilsyn	Opfølgning:
De tilsynsførendes kommentarer	
Det pædagogiske tilsyn gav ikke anledning til skærpet tilsyn.	

Opfølgning fra sidste tilsyn:

Udviklingspunkter:	Hvilke indsatser har I lavet? Hvad har effekten af indsatserne været?
<p>Hvordan kan Lillebo fortsat udvikle på fælles indsatser mellem dagtilbud og hjem, f.eks. omkring dialogprofilen?</p>	<p>Vi er opmærksomme på forældre inddragelse med løbende samtaler og projekter. Vi har forældresamtaler, hvor vi tager udgangspunkt i barnets dialogprofil. Sammen med forældrene aftaler vi hvordan stuen og forældrene kan støtte barnet i dets trivsel og udvikling.</p> <p>Vi laver aktiviteter hvor forældrene inddrages, fx her bor jeg projektet, høstuge, hjemmebesøg hos børnene, hjælp fra forældre til at arrangere fx bamsehospital.</p> <p>Vi bruger Aula hvor vi lægger vores planlægning af måneden ud til forældre, så de kan bidrage til denne. Fx har vi i vuggestuen efterspurgt glas, som børnene skulle have med. I børnehaven har de arbejdet med temaer, hvor forældre har været på biblioteket med deres børn for at lave research. På denne måde bygger vi bro mellem Lillebo og hjem.</p> <p>Vi har i år afholdt sommerfest efter 2 år pga. corona aflysninger, hvor forældrefestudvalget og leder stod for planlægningen, som var stor succes.</p>
<p>Hvordan kan Lillebo sikre at de er undersøgende og reflekteret omkring deres børnesyn?</p>	<p>Vi genbesøger jævnligt vores værdier, nærvær, omsorg, anerkendelse og relationer.</p> <p>Til personalemøder bruger vi praksiseksempler, hvor vi undersøger, sparrer og reflekterer med hinanden.</p> <p>Vi har arbejdet med cases omkring vores børnesyn.</p> <p>Vi arbejder med relationer og trygtilknytning.</p> <p>Vi har været undersøgende til samtaler med forældre, hvordan de oplever Lillebos værdier og børnesyn.</p> <p>Personalet har læst materiale fx om autonomistøttende metoder og får jævnligt sparring fra resourcepædagoger og psykologer.</p>
<p>Hvordan kan Lillebo være undersøgende på hvordan de følger drengenes spor i praksis?</p>	<p>Vi sparrer og reflekterer løbende til stuemøder og tilrettelægger aktiviteter ud fra børnenes interesser. Vi observerer børneinitierede lege i praksis og er nysgerrige. Vi følger drengene ved at være på gulvet med dem og undersøge hvordan deres lege udvikler sig og hvordan vi som voksne kan støtte dem. Vi har fx en drengegruppe på en af stuerne, som interesserer sig meget for Pokemon, hvor personalet har tilrettelagt forskellige aktiviteter med Pokemon. En anden drengegruppe leger ninja og zombie lege, hvor de voksne skaber rum for de kan lege det, fx i fællesrummet eller udenfor.</p>
<p>Hvordan vil Lillebo inddrage børne- og forældreperspektivet i deres evaluering?</p>	<p>Vi har inddraget forældreperspektivet til fællesforældremøder, hvor vi har haft klunselege. Personalet har forberedt spørgsmål, hvor de har siddet i små grupper.</p> <p>Forældreperspektivet bruges også på Aula, hvor forældre kan byde ind når månedsplanlægninger lægges ud, eller på dagens opslag m.m.</p>

	<p>Børneperspektivet inddrages bl.a. til samling eller i små projekter. Derudover er leder også undersøgende på børneperspektivet. Hvor er det sjovest at lege, hvad er det bedste legetøj, hvad skal vi købe af nye ting.</p> <p>Vi følger børnenes spor, - er der fx planlagt tur dag, men børnene hellere vil lave krea, så gør vi det.</p> <p>Nye læringsmiljøer opstår på baggrund af børneperspektivet. Indført legetøjsdag på baggrund af børne- og forældreperspektivet.</p> <p>Vi vil gå endnu mere i dybden med børneperspektivet og være mere undersøgende på dette til pædagogisk dag.</p> <p>Derudover har Hjernen og Hjertet udviklet en app, et talende spørgeskema "Barnets perspektiv" for børn i alderen 4-6 år - her guider den animerede hund " Spørge Børge", børnene igennem 14 spørgsmål som omhandler det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Det er vi nysgerrige på og vil afprøve i børnehaven.</p>
--	---

De tilsynsførendes kommentarer

I det skriftlige materiale beskrives projekter mellem hjem og daginstitution, til den faglige dialog fortæller Lillebo, at det giver en god sammenhængskraft mellem hjemmet og Lillebo. Et eksempel på dette kunne være, når der i Lillebo bliver arbejdet med fokusord, så bliver de givet videre til forældrene, hvilket de oplever bygger bro og skaber en rød tråd. Forældrerepræsentant fortæller, at der er en god information og kommunikation fra Lillebo, som gør det nemmere som forældre at bygge oven på læringen.

Det fortælles til den faglige dialog, at læreplanerne er tydelige for forældrene, og forældrene også byder ind med ting, de kan være behjælpelige med i forbindelse med aktuelle temaer.

Lillebo fortæller til den faglige dialog, at de har besøgt og genbesøger løbende deres børnesyn ved hjælp af cases og videoer fra EMU, og refleksioner sammen med psykologer og ressourcepædagoger fra PPR. Det fortælles yderligere til den faglige dialog, at der er meget opmærksomhed på at være i øjenhøjde med børnene og, at Lillebo har fokus på at se bag en hensigt med handlinger. Lillebo har også arbejdet med fokus på børnenes mulighed for perifer deltagelse.

Der har været fokus på en del af drengegruppen, som har gjort, at drengene er blevet en større del af fællesskabet.

I forhold til legepladsen fremgår det af den faglige dialog, at Lillebo har etableret en 'inde-stue' i middagsstunden. Derudover har Lillebo sat et hegn op, så de kan afhængig af bemanningen kan gøre legepladsen større eller mindre. De pædagogiske medarbejdere er delt ud på poster, og det er de pædagogiske medarbejdere, som styrer, hvornår der er åbent hegn, hvor børnene kan komme hele vejen rundt om huset.

<p>Anvisninger:</p>	<p>Hvilke indsatser har I lavet? Hvad har effekten af indsatserne været?</p>
----------------------------	---

<p>Hvordan vil Lillebo undersøge: Hvordan de pædagogiske medarbejder indgår i samspil med børn, som ikke vil deltage, er i konflikt eller er udadreagerende?</p> <p>Hvordan børnene oplever de pædagogiske medarbejders kommunikation og handlinger, når børnene ikke vil deltage, er i konflikt eller er udadreagerende?</p> <p>Hvordan de pædagogiske medarbejdere kommunikerer og guider børn som ikke vil deltage, er i konflikt eller er udadreagerende?</p>	https://greve.dk/media/ufudqzlp/lillebo-status-handleplan-april-2021.pdf
<p>Hvordan vil Lillebo styrke deres organisering og rollefordeling på legepladsen?</p> <p>Hvordan skal det konkret udmøntes i praksis?</p> <p>Hvordan vil Lillebo reducere konflikter på legepladsen? Hvordan vil Lillebo sikre det gode børnefællesskab på legepladsen?</p>	https://greve.dk/media/ufudqzlp/lillebo-status-handleplan-april-2021.pdf
<p>De tilsynsførende noter, hvornår der blev fulgt op på anvisningerne og hvad opfølgningen viste:</p>	<p>Begge opfølgninger er afsluttet se eventuelt greve.dk.</p>
<p>De tilsynsførendes kommentarer:</p>	
<p>Der er ikke yderligere kommentarer til tidligere anvisninger.</p>	

Familie & netværk:

Den pædagogiske læreplan - Vi samarbejder med forældrene om børns læring.

<p>Forældreperspektiv (Udfyldes af forældrerepræsentanter)</p>	
<p>Hvordan oplever I samarbejdet med institutionen i forhold til børnenes trivsel, læring og udvikling?</p>	<p>Vi oplever et godt og tæt samarbejde med institutionen om vores børns trivsel, læring og udvikling.</p> <p>Institutionen giver løbende opdateringer via Aula, hvilket giver et godt indblik i hvad vores børn har oplevet og hvilke kompetencer der trænes i stuerne. Udover god kommunikation i forhold til</p>

	<p>læringsplaner osv. så er der altid mulighed for at spørge ind, hvis der er noget vi er i tvivl om eller blot gerne vil have uddybet.</p> <p>På forældremøderne er personalet gode til at informere om, hvordan de har fokus på læring, trivsel og udvikling og gode til at fortælle os, hvordan vi understøtter den proces. Eksempelvis er de gode til løbende at opfordre os til via AULA, med opgaver vi kan øve derhjemme med vores børn, til at understøtte det pædagogerne har gang i nuværende eller kommende uge. Eller ved at oplyse, hvis der er småproblemer på stuen. Og altid informere os om, hvad der sker og hvordan de håndterer det, hvis der er udfordringer.</p>
Er der skabt rammer som giver mulighed for dialog, indflydelse og deltagelse?	<p>Vi oplever at vi som forældre i Lillebo har stor mulighed for at have indflydelse og medbestemmelse og at rammerne er til stede. Lederen i Lillebo (Özgü) er enormt dygtig til at skabe en åben tillidsskabende dialog med forældregruppen, og hun er god til at "gå i marken" og dermed også ved hvad der rør sig på de forskellige stuer. Denne imødekommenhed oplever vi har en positivt afsmittende effekt på personalet, som ses i den daglige interaktion og gennem personaletilfredshedsmålinger.</p> <p>På forældremøderne er der altid plads til inputs, derudover kan man altid tage en hurtig snak, når man henter børn og lederens kontor er altid åbent.</p>
Er der en tydelig forventningsafstemning mellem jer og dagtilbuddet?	Det er meget tydeligt hvad Lillebo personale forventer af os forældre. Beskeder på AULA, opslagssedler og mundtlige beskeder, gør det muligt altid at være informeret.
Hvordan kan I som forældre være med til at styrke børnefællesskabet?	Vi kan som forældre være med til at styrke børnefællesskabet gennem ex. aktiv deltagelse i Lillebos arrangementer, frugtordningen, fødselsdage og legeaftaler.
Hvad sætter I pris på i dagtilbuddet?	Vi sætter uendelig stor pris på den varme, kærlige omsorg og store glæde der møder vores børn hver dag i Lillebo. Vores børn har krammere at hente hos alle voksne og oplever Lillebo som et godt og trygt sted at være. Derudover oplever vi at Lillebo er med til at sætte væsentlig læring i spil, hvor personalet har fokus på den pædagogiske faglighed og er nysgerrige på at udvikle deres viden som en samlet gruppe. Noget vi som forældre kan bygge videre på hjemme til stor glæde for alle.
Hvad ville I gerne være med til at udvikle på?	<p>Vi har et stort ønske om at få madordningen med op i børnehaven i Lillebo, såfremt ressourcerne til udvidelsen af køkkenet kan findes hertil.</p> <p>Forældregruppen vil også gerne udvikle på hvordan vi bedst muligt understøtter den pædagogiske indsats.</p>
Hvilken effekt oplever I, at samarbejdet med forældrene har for børnene?	Vi oplever at have glade børn, som trives i Lillebo. Når vores børn er til stede tales der altid med et børneperspektiv for øje, hvilket vi sætter stor pris på. Vi kan mærke at effekten af god dialog mellem os og pædagogerne er med til at gøre vores børn trygge i hverdagen, og samtidig skaber en god opdragelse.

Samarbejde med forældrene (udfyldes af de pædagogiske medarbejdere)	
Hvordan oplever I samarbejdet med forældrene i forhold til børnenes trivsel, læring og udvikling?	Vi har dagligt en god kontakt med forældrene. Når børnene starter i Lillebo fortæller vi forældrene at det er vigtigt med samarbejde omkring deres barn. Når/hvis der opstår mistroivsel eller mangel på udvikling hos et barn, oplever vi at der er en god kommunikation, åbenhed og samarbejde om at skabe de bedste vilkår for barnets trivsel, læring og udvikling. Vi oplever at forældre bruger Aula til at fortælle os om ting der bekymrer dem omkring deres barn - derfra snakker vi så sammen og aftaler et "kaffemøde" hvis der brug for det. Vi laver sammen en plan for hvorledes der skal støttes barnet hjemme og i inst. og aftaler opfølgningssamtaler
Hvordan har I skabt rammer, som giver forældrene mulighed for dialog, indflydelse og deltagelse?	Vi holder forældremøder, forældre Kaffe arrangementer, julehygge - Vi oplever at forældre til fx forældre Kaffe snakker om de ting vi laver og bidrager med ideer. Vi beskriver på Aula hvilke emner der optager børnene og vi oplever ofte at forældre så kommer og bidrager med input. Når vi fx skriver ud om kommende projekter m.m. skriver vi til forældrene at de er velkommen til at komme med ideer m.m. i kommentarfeltet eller "hive" fat i os. Ligeledes oplever vi at forældrene sætter stor pris på vores aula opslag og stiller sig undrende til hvis de mangler, f.eks. hvis aula har været nede. De snakker med deres børn om dagligdagen og er gode til at forberede deres børn på de ting vi skal i løbet af ugen. Hvis vi skal lære sange, er forældrene gode til at øve derhjemme også. På forældremøder fortæller vi om vores faglige aktiviteter med læreplanerne, vores rutiner og om hvordan forældre kan bakke op om det hjemme. Det kan fx også være på forældremøde at vi tager specifikke emner op, som vi mærker der godt kan fylde såsom " hvornår ringes et barn hjem" Hvorfor bider børn? Osv.
Hvilken systematik har I for afholdelse af forældresamtaler?	Når barnet starter i Lillebo har vi Informationsmøde med forældrene og vi får hilst på barnet, når barnet har gået her ml. 3-6 mdr. så tilbyder vi en trivselssamtale, når barnet er på vej til børnehave, tilbyder vi en "overgangssamtale" - Når barnet skal i skole tilbydes der ligeså en samtale. Der er altid mulighed for at tage flere snakke hvis vi som personale eller forældre har brug for det ift. barnets trivsel og udvikling fx hvis barnet er udfordret på den ene eller anden måde. Vi tilbyder også samtale hvis barnet fx er udfordret sprogligt og der er brug for en handleplan.
Hvordan sikrer I en tydelig forventningsafstemning mellem forældrene og jer?	Vi er opmærksomme på vores kommunikation (det har vi arbejdet på i personalegruppen) - så det er altid en god ide at opridse det der er aftalt til slut i en samtale og evt. sige " er vi så enige om at....". Vi er opmærksomme på at være tydelige i vores kommunikation - hvis vi er usikre på dialogen siger vi til forældrene " det vil jeg gerne lige drøfte med mine stuekollegaer og så vender vi tilbage".
Hvordan samarbejder I med forældrene om at styrke børnefællesskabet?	Vi informerer forældrene om hvad der "fylder" hos børnene lige nu fx børn der bider - så laver vi en handleplan og ligger den ud på aula - så kan forældre og personale sammen støtte børnene i at opnå kompetencer til at komme godt igennem det. Der skal være

	plads til alle børn i fællesskabet og bl.a. fortæller vi forældrene at det er en god ide at lære børnenes navne at kende, at sige hej og godmorgen.
Hvad ville I gerne have forældrene med til at udvikle på?	Det er fedt når forældre bakker op om vores sommerfest, høstfest - vores emne projekter. Vi bruger forældrenes kompetencer til specifikke arrangementer. Vi vil gerne at det er et gensidigt samarbejde at forældre og institution sammen kan bygge på barnets "fundament" som udgør tryghed, trivsel og læring. Det være sig at vi sammen fx viser glæde ved at komme i daginstitution, det kan være når vi sammen arbejder på barnets udvikling. Vi vil gerne at forældrene er med til at udvikle Lillebo til at være en god arbejdsplads og et godt og trygt sted for børn at være med trivsel, leg og læring. Det gør de ved at være deltagende, vise interesse og være spørgende i vores faglige aktiviteter.
De tilsynsførendes kommentarer:	
<p>Generelt fremgår det af det skriftlige materialer, at der er en stor tilfredshed med samarbejdet mellem forældre og Lillebo.</p> <p>Til den faglige dialog fremgår det, at det bestyrelsen, som har udfyldt forældrenes del i det skriftlige materiale.</p> <p>Til den faglige dialog fortæller forældrerepræsentanter, at det i bestyrelsen har været drøftet hvordan de kan støtte op om Lillebo, da de gerne vil støtte op om det arbejde, som de oplever, at de pædagogiske medarbejderne i Lillebo gør rigtig godt.</p> <p>Lillebo beskriver også et godt samarbejde med forældrene.</p> <p>Til den faglige dialog fortæller Lillebo i forbindelse med forældreinddragelse, at de fx til forældremøder udarbejder forskellige dilemmakort, som diskuteres i mindre grupper. Dilemmakortene afspejler noget, som har indflydelse på børnenes dag i Lillebo fx, hvor meget skal børnene være ude hver dag.</p> <p>Til den faglige dialog fortæller Lillebo, at de fortsat øver sig på at give hinanden kollegial feed back. Lillebo fortæller, at de efter samtaler med forældre forventningsafstemmer/opsummerer, sådan at begge parter er enige om, hvad de går fra samtalen med.</p>	

Pædagogisk kontinuitet:

Den pædagogiske læreplan – vi arbejder med et læringsmiljø for storebørnsgruppen, der skaber sammenhæng til 0. klasse:

Hvordan arbejder I med pædagogisk kontinuitet?	I Lillebo arbejder vi med pædagogisk kontinuitet, hvor vi med udgangspunkt i PLP-temaerne tilrettelægger månedsplaner. Vi har årshjul, hvor vi sætter fokus på et PLP-tema 2 måneder ad gangen, med afsæt heri udarbejder hver stue en månedsplan. Aktiviteterne bliver tilrettelagt, udført og evalueret med henblik på; Hvad har målet været, hvad har læringen været for børnene, hvilke tegn har vi set efterfølgende. Vi bruger smttemodellen, til tilrettelægge, udføre og evaluere vores aktiviteter.
--	--

	Derudover arbejder vi med overgange fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til SFO/Skole, så den bliver så tryk og glidende som muligt for børnene.
Hvilken effekt skaber det for børnene? Tegn?	Vi har arbejdet bevidst med vores rollefordeling i aktiviteterne. Hvor der er en aktivitets-, en nærværs- og en praksisvoksen. På denne måde giver det tydelighed og forudsigelighed for børnene, hvor de ydermere støttes og guides. Dette forhindrer en del konflikter og skaber ro og fordybelse, omkring aktiviteten eller legen. Vi arbejder meget med vores rutinepædagogik, hvor børnene er inddraget i, at fx dække bord, de rydder selv op efter frokost, skærer frugt, de store hjælper de små m.m. På denne måde styrkes bl.a. børnenes selvhjulpethed, modenhed, de viser hensyn til hinanden, gode kammeratskaber styrkes på tværs af aldre, deres selvværd styrkes m.m..
Samarbejde om indsatser	
Hvordan samarbejder I med PPR (pædagogisk psykologisk rådgivning) om indsatser?	Vi har et konstruktivt og godt samarbejde med PPR og bruger dem i det omfang der er behov. Pt. har vi flere ressourceforløb i gang. Vi har ydermere sager hvor psykolog, logopæd og fysioterapeut. Derudover har vi åben dør og dialogudvalgsmøder.
Hvordan samarbejder I med Center for Dagtilbud & Skoler om indsatser?	Vi har et godt samarbejde med CDS og bruger især de pædagogiske konsulenter, på råd og vejledning.
Dialogprofilen	
Hvad peger dialogprofilerne på, som kunne være et fælles fokus for børnegruppen?	Dialogprofilerne peger på vi i Lillebo får arbejdet med alle 6 læreplanstemaer. Børnene scorer generelt højt, og mestrer læringsmålene.
Hvilke indsatser har I iværksat på baggrund af dialogprofilernes resultat?	Før vi havde et læreplansårshjul, kunne børnene score lavt under natur, udeliv og science, men dette er ændret efter vi arbejder med årshjul, hvor vi har ekstra fokus på 1 læreplanstema 2 måneder ad gangen. Vi ændrer løbende vores læringsmiljøer alt efter hvilket læreplanstema vi arbejder fokuseret med.
De tilsynsførendes kommentarer:	
Ingen yderligere kommentarer.	

Trivsel & tryghed:

Den pædagogiske læreplan – Vi arbejder med læringsmiljøer, der tager højde for børn i udsatte positioner

Børnegruppen:	
Hvordan er børnegruppens sammensætning?	Børnene kommer fra omkringliggende villakvarterer. Børnene kommer fra ressourcestærke familier. Vi har generelt en homogen og velfungerende børnegruppe.
Voksen – barn relationen:	
Hvordan arbejder I med, at alle børn bliver mødt anerkendende i samspillet med de pædagogiske medarbejdere?	<p>I Lillebo har vi 4 grundværdier, relationer, omsorg, nærvær og anerkendelse. Ved anerkendelse forstås benævne, bekræfte, se, høre og forstå det enkelte individ, gensidig respekt, og se styrker og ressourcer. Dette gælder i al vores relations arbejde, om det er til børn, forældre, kollegaer m.m.</p> <p>Vores værdier tages løbende op til personalemøder, i planlægningen af pædagogiske aktiviteter, i praksis, ansættelsessamtaler m.m.</p> <p>Vi har 2 i Lillebo, der har Marte meo grunduddannelse, hvilket løbende laver forløb og guider personalet, hvor anerkendelse og betydningsfuldt samspil er i fokus.</p> <p>Derudover er vi meget bevidste omkring faglig og konstruktiv kommunikation, både verbalt og nonverbalt fx kropssprog. Vi møder alle med engagement, respekt, nysgerrighed, åbenhed m.m.</p> <p>Til pædagogiskdag har vi haft om kommunikationsstrategier, hvilket tilegnede os viden omkring menneskers forskellige kommunikationsstrategier, både i samarbejdet med kollegaer, forældre og med børn.</p> <p>Derudover arbejder vi kontinuerligt med "Fri for mobberi" kufferten.</p>
Hvordan vil I forsat styrke jeres indsats omkring dette?	<p>Fokus på anerkendende tilgang i pædagogisk praksis og løbende faglig sparring.</p> <p>Vi vil forsat bruge "Fri for mobberi" kufferten i vores arbejde med at skabe trivsel og tryghed samt lære børnene at være en god ven, vise hensyn og sætte ord på følelser.</p>
Hvilke(n) effekt og tegn forventer I at se hos børnene?	<p>Børn der trives.</p> <p>Børn der får styrket deres selvværd og selvtillid.</p> <p>Børn der er tydelige og selvbevidste.</p> <p>Børn der føler sig unik.</p> <p>Børn der møder hinanden anerkendende.</p>
De tilsynsførendes kommentarer:	
<p>Til den faglige dialog drøftes, hvornår der er brug for en Marte Meo tilgang. Lillebo fortæller, at det fx kan bruges, når der kan være tvivl om, hvad der er spil for børnene.</p> <p>Under observationerne, ses generelt, at børnene bliver mødt anerkendende. Det ses, at børnenes følelser anerkendes og, at det pædagogiske personale generelt forklarer børnene, hvorfor de gør, som de gør, fx holder børnene i hånden, når de rutsjer, da rutsjebanen er våd, og det derfor kan gå meget stærkt.</p>	

Det ses også generelt, at de pædagogiske medarbejdere samstemmer deres følelser med børnenes. Generelt ses det under observationerne, at de pædagogiske medarbejders udtryk er tilpasset børnenes, der ses få børn som græder, de børn som er kede af det bliver trøstet med fysiske kram. Det ses, at børnene bliver anerkendt i deres følelser og, at de pædagogiske medarbejdere bliver i trøsten til, at barnet er klar til at vende tilbage til aktiviteten/legen.

Under rundvisningen med børnene, fortæller børnene adspurgt, om der er noget, som man ikke må i Lillebo, at man ikke må slå, sparke, nive, kravle over hegnet, kaste legetøj over hegnet, slå børn og voksne eller kaste vand på børn og voksne. Børnene fortæller også, at man ikke må hoppe oven på taget af legehuset, da der er langt ned og, at man derfor kan slå sig. Børnene fortæller, at hvis man alligevel kommer til at gøre noget af det, som man ikke må, så skal man sige det til en voksen, så hjælper de voksne eller siger, at man skal sige "nej tak". Børnene fortæller adspurgt, hvad en sød voksen er, at det er en som trøster og hjælper nogen og, at de i børnehaven altid plejer at lave noget hyggeligt.

Under observationerne ses, at børnene i vuggestuen gerne må have deres sut, så længe de sidder på madrassen. Til den faglige dialog drøftes holdningen til brugen af sut og Lillebo fortæller, at børnene meget gerne må bruge sut, så længe det ikke bliver en hæmning for den sproglige udvikling. De voksne forsøger at gøre det lidt kedeligt, det at have sin sut, det er derfor, at børnene skal sidde på madrassen, når de har sutten.

Under observationerne ses generelt, at Lillebo er inddelt i mindre grupper og, at alle børnenes initiativer bliver set samt, at de pædagogiske medarbejdere generelt er rettet mod børnene. Der ses under observation meget få voksen - voksen dialoger og til den faglige dialog fortæller Lillebo, at det er noget som løbene bliver drøftet, da de ønsker at minimere voksen-voksen dialoger så meget som muligt. Dette ses minimalt under observationerne.

Dannelse & fællesskaber:

Den pædagogiske læreplan – Vi arbejder med et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

Den pædagogiske læreplan – Vi arbejder med læringsmiljøer, der tager højde for børn i udsatte positioner

Dannelse og børneperspektivet:	
Hvordan sikrer I, at børnene oplever, at de har indflydelse på udformningen af dagligdagen og aktiviteterne?	Vi følger børnenes spor og derfor er vores læringsmiljøer mobile, hvor de løbende tilpasses børnenes interesser. Børnene er inddraget i bl.a. planlægningen af aktiviteterne og de daglige rutiner.
Hvordan inddrager I børnene i hverdagen?	Fx har vi hvert år til januar og februar eventyr projekt på stuerne. Her er børnene med, til at stemme om hvilket eventyr de skal arbejde med på stuen og hvordan. Når vi holder samling i vuggestuen, vælger hvert barn en sang ude fra sangkufferten med hækede figurer.

	<p>Ud fra dagens aktivitet fx krea bliver børnene tilbudt "skal vi male eller skal vi tegne?" dermed får børnene medbestemmelse og indflydelse.</p> <p>Ydermere er børnene inddraget i rutinerne, hvor mange børn er kommet, hvem dækker bord, hvem gør klar til frugt osv.</p> <p>I børnehaven er børnene med til at lave tavle, vælge sange, tælle hvor mange der er kommet m.m.</p>
Hvilken effekt har det for børnene, at de har indflydelse på deres hverdag og bliver inddraget i hverdagen?	<p>Børn der får styrket deres selvværd og selvtillid.</p> <p>Børn der udvikler selvhjulpethed og selvbevidsthed.</p> <p>Børn der tager og viser ansvar.</p> <p>Børn der får styrket deres modenhed.</p> <p>Fællesskabsfølelsen styrkes blandt gruppen.</p>
Fællesskab og Inklusion:	
Hvordan arbejder I med børnefællesskaber?	<p>Vi har stor fokus på børnefællesskaber i Lillebo, både store men også små. Vi er meget bevidste omkring personalets rollefordeling, og hvordan vi ud fra nærværs-, aktivitets- og praksisvoksen kan styrke børnefællesskaberne.</p> <p>Vi er opmærksomme på ,at børnene har legevenner i Lillebo, og personalet støtter og guider der, hvor det kan være svært og komme ind i et fællesskab.</p> <p>Personalet udarbejder månedsplaner, hvor de på forhånd ved hvad der skal laves af planlagte pædagogiske aktiviteter. Her deles børnene som udgangspunkt i 2 eller 3 små grupper, hvor personalet har mulighed for at støtte og guide det enkelte barn der hvor det har behov.</p> <p>I børnehaven har vi hver tirsdag aldersopdelte grupper på tværs af stuerne, og storbørnsgruppen har fra august 2 gange om ugen, hvor de mødes i gruppen.</p> <p>Børnene har mulighed for at komme på besøg på tværs af stuerne.</p> <p>Vi har hjælpevenner i Lillebo, hvor 2-3 børn bliver hjælpevenner for nye børn der starter på stuen.</p> <p>Derudover arbejder vi kontinuerligt med "Fri for mobberi" kufferten.</p>
Hvordan styrker I indsætter omkring børn i udsatte positioner?	<p>Vi tilrettelægger det inkluderende arbejde med børn i udsatte positioner, efter de individuelle udfordringer/behov det enkelte barn måtte have.</p> <p>Vi rollefordeler og er på forkant, og benævner, støtter, guider og rammesætter, så det er mere forudsigeligt for alle børn at navigere i.</p> <p>Derudover har vi på de enkelte stuer skabt rum i rum, hvor det giver mulighed for at lege i små grupper.</p> <p>Vi handler hurtigt og er opmærksom på tidlig indsats. Struktureret og rutinepræget hverdag giver de bedste forudsætninger for læring og udvikling hos alle børn.</p> <p>Vi har et tæt samarbejde med PPR, legeteket, familiecenteret m.m. og bruger dem i vores sparring omkring børn i udsatte positioner.</p> <p>Vi har godt samarbejde med forældrene og laver handleplaner.</p>

<p>Hvilke indsatser har I som forebygger eksklusion i børnefællesskabet?</p>	<p>Vi har jævnligt pædagogiske aktiviteter omkring at være venner. Hvordan hjælper vi hinanden, hvordan byder man sig ind i legen, hvad føler jeg, dialogisk læsning omkring venskaber m.m. Vi arbejder med "Fri for mobberi" kufferten for at styrke børns venskaber og fællesskabsfølelse.</p> <p>Til samling taler vi med børnene, om hvad en god ven er for dem og de kommer med mange eksempler.</p> <p>Hvis vi i perioder oplever et barn, har svært ved at inkludere sig i legen, hjælper vi som pædagogisk personale. Vi går i børnehøjde, hvor vi er opmærksomme på de 3 læringsrum som voksen. Vi går foran, vi er ved siden af og vi er bagved. På denne måde er vi på forkant og oplever mindre konfliktfyldte fællesskaber.</p>
<p>De tilsynsførendes kommentarer:</p>	
<p>Der ses under observationerne, ligesom der er beskrevet ovenfor, at børnene har indflydelse på hverdagen og bliver inddraget. Det ses generelt under observationerne, at de pædagogiske medarbejdere spørger nysgerrigt ind til børnene og, at der er mange fordybte samtaler mellem de pædagogiske medarbejdere og børnene.</p> <p>Der ses under observationerne, at børnene har fokus på at hjælpe hinanden. Under rundvisningen med børnene, fortæller et par af børnene, at alle de andre børn også har venner. Børnene fortæller alle, at de selv har mange gode venner.</p> <p>Under observationerne ses børn som guides ind i leg/aktiviteter af pædagogiske medarbejdere og, at børnenes initiativer bliver oversat.</p> <p>Til den faglige dialog drøftes det, hvordan de pædagogiske medarbejdere hjælper de børn som ikke siger noget til samlinger? Lillebo fortæller, at de er opmærksomme på børnene, spørger dem direkte og, når de skal sige noget, får de valgmuligheden i at hviske til den pædagogiske medarbejder, hvis barnet er for usikker i at sige det højt. Herefter spørger den pædagogiske medarbejder, om barnet selv vil sige det højt til resten af børnegruppen eller om den pædagogiske medarbejdere skal gøre det.</p> <p>Til den faglige dialog peger de pædagogiske konsulenter på, at Lillebo med fordel kan arbejde videre med indretningen af Lillebos legeplads i forhold til at understøtte samspillet mellem vuggestuebørn og børnehavebørn. De pædagogiske konsulenter peger på dette, da Lillebo under tilsynet generelt viser fin pædagogisk kvalitet. Lillebo fortæller, at de siden sidste tilsyn har udvidet vuggestuens legeplads betydeligt, hvilket både de pædagogiske medarbejdere og forældrerepræsentanterne udtrykker stor tilfredshed med.</p> <p>Til den faglige dialog reflekteres i mindre grupper over: Som integreret institution, hvilke overvejelser gør i jer omkring legepladsen?</p> <p>Refleksionen gav følgende drøftelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det har altid været sådan, at de store i vuggestuen, har altid fået lov til at komme ud og de små i børnehaven, har altid fået lov til at komme ind i vuggestuens legeplads. - Man kunne lave en overordnet plan for hele udeområdet – så der hvert år investeres midler til den. - Det opleves, at der god mulighed for at børnene kan besøge hinanden. - Det er bevidst, at legepladsen er opdelt – for at skabe tryghed for de mindste vuggestuebørn. - Vuggestuens legeplads kan godt åbnes op, så den kan gøres større. 	

- Der er ofte fælles arrangementer på børnehavens legeplads, hvor der er mulighed for at være og lære på børnehavens legeplads.
- Det overvejes, om der kan laves en mellemzone.
- Det kunne være relevant at få talt hele legepladsen igennem.
- Det kunne være en mulighed, at drøfte, hvad legepladsen skal kunne.

Det kan evt. overvejes om hegnet mellem legepladserne kan gøres lavere, så de vuggestuebørn, som kan og er klar, selv kan kravle ind på børnehavens legeplads.

Leg & læring:

Den pædagogiske læreplan – vi arbejder ud fra at legen er grundlæggende i læringsmiljøerne, og at legen har en værdi i sig selv

Den pædagogiske læreplan – vi arbejder med pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen

Sprogindsatsen:	
Hvilke metodiske overvejelser gør I jer om sprogindsatsen?	<p>Vi har sproggrupper.</p> <p>Vi har månedens/ugens rim, fokusord eller sang.</p> <p>Vi har læringsrum der indbyder til at kigge i bøger.</p> <p>Vi har bøger, fortællerkufferter og spil på stuerne, der udvikler børnenes sprogfærdigheder.</p> <p>Vi er bevidste om vores roller i form af at kommunikere med børn/voksne. Vi taler med børnene på en respektfuld og anerkendende måde.</p> <p>Vi er opmærksomme på at være i børnehøjde når vi er i dialog med børnene.</p> <p>Vi er bevidste om vores roller i at benævne og gentage – sætte ord på.</p> <p>Vi har sproglige projektuger.</p> <p>Vi bruger "mobbekufferten" til at snakke i små grupper om følelser og ting der kan udfordre børnene og fællesskabet.</p> <p>Vi har sprogansvarlige der jævnligt hænger rim/remse ord op og vejleder personalet i sprogaktiviteter.</p> <p>Vi har et godt samarbejde med bibliotekerne i Greve kommune - hvor vi fx går til højt læsning med fokus på specifikke emner omkring læreplanstemaet.</p>
Hvordan bruger I sprogkoordinatorens kompetencer?	<p>Stuerne kan henvende sig til de sprogansvarlige og bede om hjælp, vejledning til hvorledes der kan arbejdes med en konkret sprogudfordring.</p> <p>De sprogansvarlige står til rådighed med guidning.</p> <p>De sprogansvarlige kan lave små Projekt/emne opgaver der kan vejlede stuerne i at lave sprogarbejde, hvor stuerne arbejder mere konkret med fokusord som sand, regn, strand og skygge.</p> <p>De sprogansvarlige skal fortælle på p-møder om eventuelle sprogkurser som de har været på og blive inspireret af.</p>

	De sprogansvarlige deltager i forældresamtaler hvis der brug for det og de sprogansvarlige laver i samarbejde med stuerne handleplaner.
Hvornår sprogvurderer i børn?	Vi sprogvurderer efter behov og ved de obligatoriske test.
Hvem sprogvurderer børnene?	Det gør de sprogansvarlige – og også i samarbejde med en kollega fra barnets stue.
Hvilke kvalifikationer i forhold til at sprogvurderer børn, har de, der foretager sprogvurderingerne?	Det er erfarne pædagoger der sprogtester. P.t har vi en sprogpædagog på barsel og derfor har vi oplært en dygtig medhjælper - Jane vores sprogansvarlig har deltaget på diverse kurser igennem årene og er ansvarlig for handleplanerne. Det er tidligere og nuværende sprogansvarlige der oplærer nye sprogansvarlige. Lederen i Lillebo er tidligere sprogansvarlig og kan også sprogteste og oplære nye.
Hvordan følger I op på handleplanerne? Inddragelse af forældrene?	Der aftales med forældrene når handleplan præsenteres, hvordan og hvornår der følges op. Vi skriver i handleplanen hvem der er tovholder på opfølgningssamtale og evt. ny sprogtest. De sprogansvarlige er også opmærksomme på hvornår der skal følges op, da de jævnligt tjekker på "Hjernen og hjertet".
De fysiske læringsmiljøer:	
Hvordan har I arbejdet med at udvikle de fysiske læringsmiljøer?	Vores fysiske indretninger bærer præg af læringsstimulerende og udviklende miljøer. Stuerne er indrettet, så det inviterer til lege i små grupper. Fx dukkekrog til rolleleg, små madrasser til lege motorik bane, sofa med boghylder m.m. Læringsmiljøerne er fremhævet visuelt for børnene. Vi følger børnenes spor og ser det enkelte barn, derfor er læringsmiljøerne mobile og kan flyttes. Legetøjet er synliggjort med billeder, for at give ro psykisk og æstetisk.
Hvordan skaber de fysiske læringsmiljøer effekt for børnene hos jer?	Vi oplever nysgerrige, åbne og medskabende børn. Børn der får medbestemmelse og oplever at være betydningsfuld. Vi har motiverede børn, der kommer med eksempler på hvad der er behov for og med til at sætte præg på tingene. Vi har børn der er modtagelige for nye indtryk og åbne for nye meningsfulde relationer.
Hvilke indsatser vil I arbejde med fremadrettet?	Se overfor.
Leg:	
Hvordan understøtter I legens muligheder og giver den værdi i sig selv?	Legen har en central plads i børns udvikling og trivsel. I Lillebo ser vi legen som en proces, hvor den er fritaget for udefra defineret mål. I den gode leg befinder børn sig i flow, hvor de ingens tids- eller stedfornemmelse har. I legen guider, støtter, udvikler og styrker vi børns kompetencer, både sprogligt, socialt, motorisk, personligt m.m. Den voksne kan gå foran i legen, hvor det er mere voksenstyret, være ved siden af og bag ved, som giver mulighed for fri leg. Børn inviterer andre børn ind i legen og legen bruges som det fælles tredje, dermed får de skabt et fællesskab med rig mulighed for udvikling og læring. Vi har skabt inspirerende

	<p>læringsmiljøer, hvor børnene kan videreudvikle legen, hvor kreativiteten og rummeligheden styrker fællesskabet. Vi følger børnenes spor, og skaber gode rammer for legen ud fra deres interesserer.</p>
<p>Hvordan arbejder I med balancen mellem den børneinitieret leg og aktivitet i forhold til voksenstyret leg og aktivitet?</p>	<p>Vi skifter mellem børneinitieret leg og voksenstyret aktiviteter flere gange om dagen og er opmærksomme på værdien af begge dele. Den voksenstyret aktivitet foregår ved samling og tiden derefter, hvor børnene som udgangspunkt deles i mindre grupper. Der laves pædagogiske aktiviteter ud fra det planlagte månedsskema. Det er også her vi guider, støtter, udvikler og styrker børns kompetencer, både sprogligt, socialt, motorisk, personligt m.m.</p>
<p>De tilsynsførendes kommentarer</p>	
<p>Under observationerne ses forskellige eksempler på, at Lillebo er optaget af læring, og det ses, at der er årtidsrelevant pynt på alle stuerne. Det ses også under observationerne, at der er mange forskellige aktiviteter i gang både inde og ude.</p> <p>Under det uanmeldte tilsyn ses, at der er gjort klar til leg/aktiviteter på stuerne. Under den faglige dialog fortæller Lillebo, at Lillebo udvælger ting ud fra, hvad der fylder for børnene, hvilket kan variere. Der er ikke en specifik plan i vuggestuen, det er den pædagogiske medarbejder som først møder ind, som stiller noget forskelligt legetøj frem. Under den faglige dialog anbefales det, at klargøringen af leg bliver en del af årshjulet.</p> <p>Til den faglige dialog fortæller Lillebo, at der bliver udarbejdet en smtte-model på hver stue, når der arbejdes med læreplanstemaerne. Som næste skridt drøftes under den faglige dialog, at der i planlægningen kigges på, hvad børnegruppen har brug for. Fx hvis der er efterårstema, og der er brug for at arbejde med sociale kompetencer i børnegruppen, hvordan kan aktiviteterne, så planlægges ud fra, at der arbejdes med sociale kompetencer? Lillebo er velkommen til at kontakte de pædagogiske konsulenter, hvis der skulle være yderligere spørgsmål i forbindelse med dette.</p> <p>Under observationerne ses en vekselvirkning mellem børneinitierede og vokseninitierede lege. Der ses også eksempler, hvor de pædagogiske medarbejdere indgår i legen med børnene.</p> <p>Under rundvisningen med børnene, fortæller de, at de bedst kan lide at lege i fællesrummet ved ribberne. På stuerne kan de bedst lide at lege med magneter, som de bruger til at bygge huse, huler og bolde af og så kan de godt lide at lave krea og tegne. Udenfor fortæller børnene, at de bedst kan lide at lege ved rutsjebanen, hvor de leger aber. Børnene fortæller ellers, at de også kan lide at lege på piratskibet eller lege far, mor og børn med deres venner – eller generelt bare udenfor.</p> <p>Under rundvisningen med børnene fortæller de, at man kan lege uden, at de voksne kan se en, bagerst ved skuret eller i skoven, hvor man så kan lege "spionere de voksne".</p> <p>Under observationerne ses, at børnene kan lege alene bag lukkede døre, og det fremgår der, at børnene kan administrere det.</p> <p>Under observationerne ses generelt et fokus på at benævne og bekræfte. Der ses både arbejde med rim og remser, sanglege og sange som markører til overgange. Der ses sprogunderstøttende materialer på stuerne.</p>	

Det ses generelt under observationerne, at der er fokus på legezoner og rum i rummene og, at børnene bliver tilbudt forskellige typer af legetøj.

Generelt ses det under observationerne, at de pædagogiske medarbejdere benævner, bekræfter og udvider sproget, hvor næste skridt kan være at stille vuggestuebørnene færre ja/nej spørgsmål.

Det anbefales til den faglige dialog, at Lillebo er opmærksomme på, ikke at kalde børnene deres navn i sætninger – ex ”skal ”navn” op i sandkassen”.

Der høres under observationerne, at der i Lillebo bliver brugt kælenavne. Til den faglige dialog drøftes i mindre grupper:

Hvilke fordele og ulemper kan der være ved at kalde børn kælenavne i et inklusions- og eksklusionsperspektiv?

Refleksionerne gav anledning til følgende:

- Det opleves oftest, at det er en god ting med kælenavne
- Kælenavne kommer af noget godt
- Der er nogle af de store børn, som siger fra
- Påtager man en identitet på barnets vegne?
- Hvad gør det for de børn, som muligvis ikke får kælenavne
- Der skal være opmærksomhed på hvilke navne, der bliver givet.
- Kan evt. drøftes i grupper på dilemmakort til et forældremøde

Lillebo anbefales at kigge på, om alle har kælenavne eller, om der er nogle børn, som ikke har.

Evalueringskultur:

Den pædagogiske læreplan – hvad er vores (de pædagogiske medarbejders) forudsætninger for at arbejde med læringsmiljøer?

Evaluering og refleksion:	
Hvilke indsats har I iværksat i forhold til at etablere en evalueringskultur og hvordan?	Vi har hver måned til vores personalemøde et punkt med evaluering. Derudover til pædagogiske projekter benytter vi smttemodellen
Hvordan arbejder I med en metodisk systematik?	Vi bruger smttemodellen til vores metodisk og systematisk evalueringskultur.
Hvordan får I løbende tilpasset den pædagogiske praksis, I forhold til det, som I udleder af evalueringerne?	Vi skriver referater af personalemøderne, og støtter hinanden i den pædagogiske praksis ud fra evalueringskonklusionerne.
Hvordan har I sikret medarbejdernes muligheder for refleksion i forhold til evaluering og metodisk systematik?	Årligt holdes der 10 personalemøder og minimum 10 stuemøder. Til hvert andet personalemøde vil personalet få længere stuemøder. Møderne omhandler aktuelle emner, nye tiltag der skal implementeres, udviklingsarbejde, planlægning, refleksion og evaluering. Derudover bruger vi til personalemøderne dagsordenskoncept. Medarbejderne er blevet introduceret i smttemodellen og benytter denne til planlægning, refleksion og evaluering.

Kompetenceudvikling:	
Hvordan har I arbejdet med kompetenceudvikling?	Medarbejdere er løbende på kurser og uddannelser. Pt. har vi 2 medhjælpere, som er startet på meritpædagoguddannelsen. 2 medarbejdere har været på kursus Faglige fyrtårne. 1 medarbejder har taget diplom i vejlederuddannelse. I Lillebo har vi mange ressourcepersoner, som bidrager til kompetenceudvikling, herunder TR, AMR, Faglige fyrtårne, sprogansvarlige, motorikansvarlig, trivselsambassadør, Marte meo grunduddannede, og praktikvejledere. Medarbejderne deltager på forskellige netværksmøder, som videndeles med andre i Lillebo til personalemøder. Vi har årlig en pædagogisk dag og pædagogisk weekend. Der vil blive afholdt mus-samtaler hver forår (Marts/april)
Hvilke behov for kompetenceudvikling har I fremadrettet?	Vi vil løbende deltage i kurser og uddannelser. Vi bestræber efter flere uddannede personaler
Hvordan skal kompetenceudviklingen skabe effekt for børnene?	Uddannede personaler hvor den fælles faglighed højnes. Viden blandt personalet som er ajour. Dermed bliver børnene mødt af personaler som er kvalitetsbevidste og med høj faglighed, der vil støtte og udvikle børnenes trivsel, udvikling og dannelse.
De tilsynsførendes kommentar:	
<p>Til den faglige dialog fortæller Lillebo, at der arbejdes meget systematisk med evaluering. Lillebo oplever, at det bidrager til arbejdsglæde, da det giver succesoplevelser og aha-oplevelser. Derudover oplever Lillebo, at det kan give et klap på skuldrene og anerkendelse for personalet. Lillebo fortæller til den faglige dialog, at der jævnligt er opfølgning på stuerne, og at der skal bruges mere tid på planlægning og evaluering på personalemøder – det kan også være, hvordan går det nu eller der kigges på en af Lillebos værdier. Der veksles imellem billedkort, walk and talk og cases til personalemøder.</p> <p>Til den faglige dialog fortæller Lillebo, at de ønsker at udvikle endnu mere på børnenes og forældrenes perspektiv og skal til at tage redskaberne fra hjernen og hjertet i brug som har med børne- og forældreperspektiv.</p> <p>Lillebo fortæller under den faglige dialog, at deres snakke med børnene også afføder aktiviteter/forløb som fx bamse-olympiade.</p> <p>Der er ikke som sådan arbejdet med forældre-feedback, men oftere er det drøftelser med bestyrelsen, hvis medlemmer er fordelt, så de repræsenterer børn både i børnehaven og vuggestuen. Der kommer meget feed back fra forældre, særligt i forhold til smtte, som bliver lagt ud til dem på Aula. Bestyrelsen støtter op om, at personalet får mulighed for at tale med forældrene fx til forældrekafe og sommerfest, derfor står forældrene for det meste af det praktiske til disse arrangementer.</p>	